

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Управління в галузі охорони довкілля і природокористування
Викладач (-і)	Яремак Зоряна Василівна, доц., к.ю.н., завід. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	(0342) 507822
E-mail викладача	zoryana.yeramak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Правовий інститут «управління в галузі охорони довкілля і природокористування» є одним із фундаментальних інститутів екологічного права, визначальними характеристиками якого є предмет, метод, функції, принципи та види державного регулювання. Нові акценти у дослідженні даного інституту зумовлено новою парадигмою розвитку суспільства на основі принципу сталого розвитку, який передбачає баланс та інтеграцію між економічними, екологічними і соціальними потребами людства. Це висуває на передній план вивчення та практичну реалізацію стратегії екологічної політики, що реалізується за допомогою новітнього інструментарію – стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на навколишнє середовище, а також переосмислення та наповнення новим змістом класичні форми екологічного управління та екологічного контролю. <u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є відповідна система нормативно-правових приписів екологічного, природоресурсного, адміністративного законодавства, а також практика реалізації відповідних норм уповноваженими суб'єктами.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення дисципліни «Управління в галузі охорони довкілля і природокористування» є формування у студентів необхідних юридичних знань щодо особливостей механізму управління та контролю у галузі охорони довкілля та природокористування, гарантій безпечного сталого соціально-економічного розвитку суспільства і держави для використання відповідних положень в правозастосовній та правоохоронній діяльності галузі. <u>Завданнями</u> вивчення навчальної дисципліни «Управління в галузі охорони довкілля і природокористування» є поглиблення засвоєних при вивченні нормативних дисциплін еколого-правового спрямування студентами-магістрантами теоретичних знань щодо міжгалузевих аспектів державного, громадського та інших видів управління у галузі раціонального використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки; вміння фахово аналізувати управлінські рішення та визначати рівень ефективності прийнятого рішення у конкретних практичних ситуаціях; формування умінь та навичок щодо самостійного прийняття рішень у екологічній сфері.	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові компетентності:

- СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
- СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
- СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень.
- СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
- СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання:

- РН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
- РН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
- РН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
- РН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
- РН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
- РН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
- РН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
- РН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
- РН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

5. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		8		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		8		
самостійна робота		74		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова	
1	081 Право	1	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
<i>Змістовний модуль 1. Загальна частина. Теоретико-правові основи управління в галузі охорони довкілля та природокористування</i>				
Тема № 1. Теоретико-правова характеристика управління в галузі охорони довкілля та природокористування		-	-	6
Тема № 2. Державна система управління в галузі охорони довкілля та природокористування		2	-	6
Тема № 3. Механізми участі громадськості у плануванні, реалізації та контролі за виконанням екологічної політики в Україні		2	2	4
Тема № 4. Інформаційне забезпечення екологічного управління		2	-	6
Тема № 5. Економічний механізм управління охороною довкілля та природокористуванням в Україні		-	-	6
Тема № 6. Екологічний контроль та проблеми його реалізації в Україні		2	2	4
Тема № 7. Міжнародний досвід екологічного управління		-	-	6
<i>Змістовий модуль 2. Особлива частина. Управління у галузі охорони довкілля та природокористування щодо окремих природних ресурсів</i>				
Тема № 8. Управління в галузі охорони та використання земельних ресурсів		-	2	6
Тема № 9. Управління в галузі вивчення, охорони та використання надр		-	-	8
Тема № 10. Управління в галузі охорони та використання водних ресурсів		-	-	8
Тема № 11. Управління в галузі охорони та використання лісів		-	2	6
Тема № 12. Управління в галузі охорони та використання рослинного і тваринного світу		-	-	8
ЗАГ.:		8	8	74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті			

курсу	Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами письмової залікової роботи на останньому семінарському занятті.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена р. 4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	<u>Підсумковий контроль</u> – залік у письмовій формі. На залік виноситься 2 описових завдання, які оцінюються по 40 балів, 4 тестових завдань, які оцінюються по 5 балів. Максимальний бал за залік становить 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами заочної форми обов'язкової письмової залікової роботи на останньому семінарському занятті.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf> та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Мелень-Забрамна О. Участь громадськості в прийнятті рішень та документів довкіллявого характеру: посібник / О. Мелень-Забрамна [за заг. ред. О. Кравченко]. Львів: Компанія “Манускрипт”, 2021.
2. Алексеева Є. Громадський контроль у сфері оцінки впливу на довкілля / Є. Алексеева [за заг. ред. О. Кравченко]. Львів : Видавництво «Компанія “Манускрипт”», 2021.
3. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти. Посібник / С.В. Берзіна, І.І. Ярьськовська та ін. К: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017.
4. Жихарева А. Б. Розвиток екологізації державного управління в Україні: Монографія. Київ: АМУ, 2017.
5. Україна майбутнього: нова політика у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів (аналітичний документ). Львів: Компанія “Манускрипт”, 2016.
6. Правове регулювання відносин в сфері довкілля в Європейському союзі та в Україні / За заг. ред. к.е.н. В. Г. Дідика. К., 2007.
7. Екологічне право: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2019.
8. Кобецька Н. Р. Екологічне право України: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2009.
Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичному посібнику:
 1. Яремак З. В. Управління в галузі охорони довкілля і природокористування: методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи студентів заочної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2023.
<https://ktetap.pnu.edu.ua/заочна-форма-навчання-2/>

Викладач:
к.ю.н., доц. Зоряна ЯРЕМАК